درس هفتم:احکام قضایا

احکام قضایا

- **تقابل:** دو قضیه در موضوع و محمول یکسان هستند و در کمیّت یا کیفیّت یا هردو متفاوت هستند.

اقسام تقابل:

- **تناقض:** موضوع و محمول یکسان اما در کمیّت و کیفیت متفاوت هستند.
- **تضاد:** هر دو کلی ،موضوع و محمول یکسان اما کیفیّت متفاوت است.
- **تداخل:** موضوع و محمول یکسان اما در کمیّت متفاوت هستند.
- **تداخل تحت تضاد:** هر دو جزئی، موضوع و محمول یکسان اما کیفیّت متفاوت است.

- **عکس مستوی:** جای موضوع و محمول دو قضیه عوض می شود، کیفیّت و صدق تغییر نمی کند.

تناقض

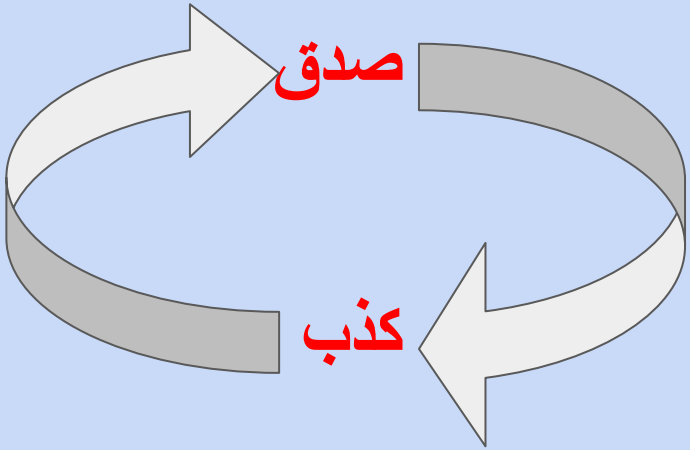

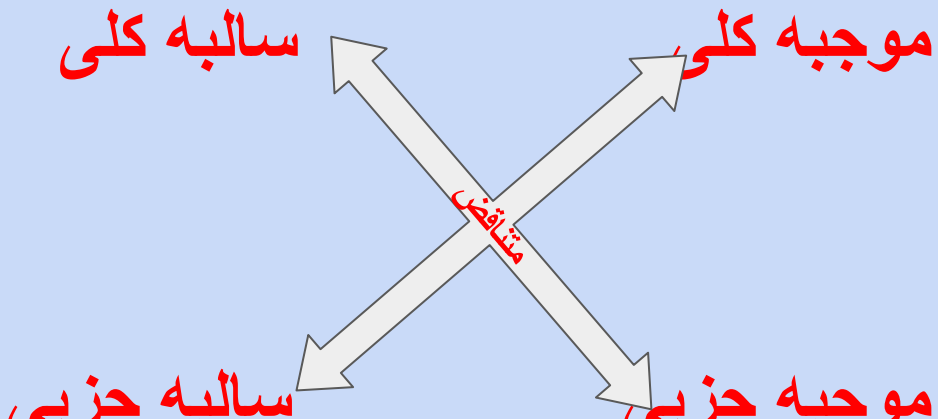

ام القضايا: النقيضان لا يجتمعان و لا يرتفعان

تضاد

موجبه کلی ⟷ سالبه کلی

متضاد

صدق

کذب

تداخل

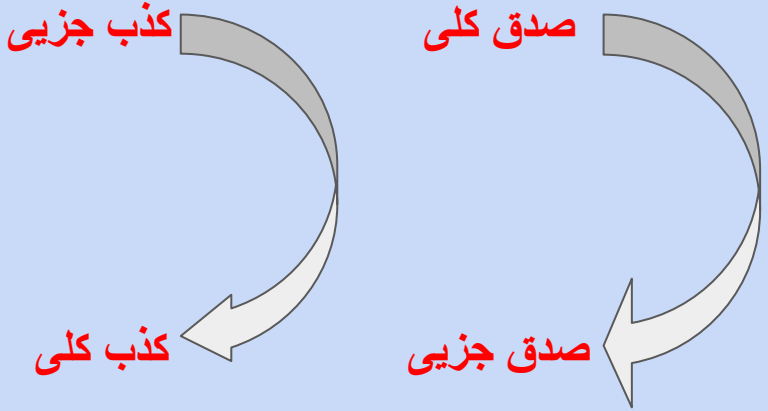

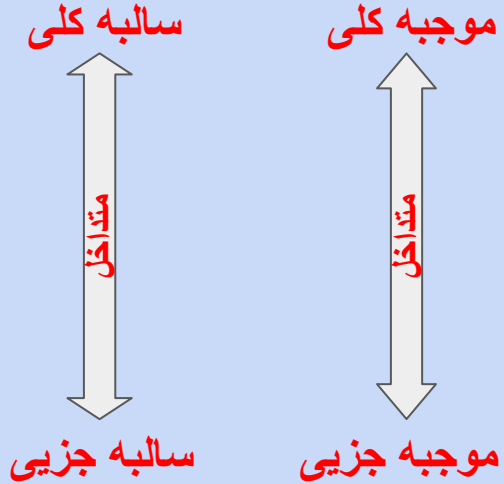

مغالطه استثنای قابل چشم پوشی: زمانی که با وجود مورد نقض برای یک حکم بر کلی بودن آن اصرار بورزیم.

تداخل تحت تضاد

موجبه جزیی ⟷ سالبه جزیی

متداخل تحت تضاد

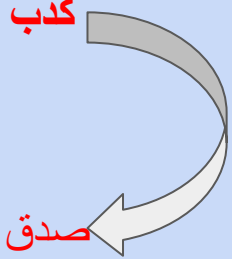

عکس مستوی

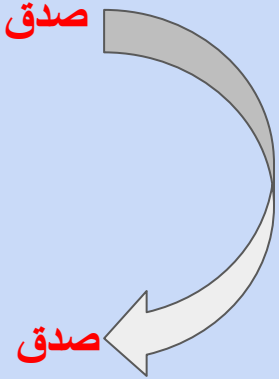

۱-موضوع به جای محمول و محمول به جای موضوع

۲-کیفیّت تغییر نمی کند

۳-کمیّت تغییر نمی کند.استثناء:موجبه کلی تبدیل به موجبه جزیی می شود

۴-صدق تغییر نمی کند.استثناء:-سالبه جزیی عکس لازم الصدق ندارد.

موجبه کلی ← (عکس مستوی) موجبه جزیی

سالبه کلی ← (عکس مستوی) سالبه کلی

موجبه جزیی ← (عکس مستوی) موجبه جزیی

سالبه جزیی ← (عکس مستوی) عکس الازم الصدق ندارد

مغالطه ایهام انعکاس:هرگاه شرایط درست عکس رعایت نشوند مغالطه ایهام انعکاس بوجود می آید.
مثلا: اگر یک قضیه موجبه کلی به صورت موجبه کلی عکس شود، یا از قضیه سالبه جزیی عکس گرفته شود.